

# MAZOWSZE BEZ SMOGU ŻYJMY ZDROWO

Wszyscy chcemy oddychać czystym i zdrowym powietrzem niezagrażającym naszemu zdrowiu.

## Źródła zanieczyszczeń i ich podział

**Podział zanieczyszczeń według sposobu dostawiania się do atmosfery w Polsce**  
dane wg GUS 2022 r.

wtórne (antropogeniczne)

**25%** sektor bytowo-komunalny – domy indywidualne (często w złym stanie technicznym) z piecami grzewczymi (centralnego ogrzewania i ciepłej wody), niesprawnymi, bez filtrów i o nieefektywnym spalaniu węgla (taniego, najczęściej słabej jakości), drewna i odpadów

**16%** pojazdy, komunikacja i transport drogowy – spalanie paliw ciekłych (oleje napędowe, benzyna, niesprawne katalizatory)

**39%** produkcja przemysłowa i procesy spalania – przestarzałe urządzenia, przemysł chemiczny, górniczy, hutniczy, elektrociepłownie, elektrownie, emitory (komin, wentylatory)

**20%** pozostałe – rolnictwo, kurz uliczny ze starych opon i klocków hamulcowych, pożary i awarie odpadów, stosowanie rozpuszczalników i innych chemikaliów

pierwotne (naturalne)

głównie

- tlenki siarki, azotu i węgla oraz lotne związki organiczne
- erupcje wulkaniczne
- pożary lasów
- aerozole soli morskiej
- burze piaskowe
- erozja wietrzna gleb i skała

## czy wiesz, że?

- Z każdym oddechem człowiek wciąga do płuc około pół litra powietrza.
- Smog jest podstępny – działa niezauważalnie w ludzkim ciele, prowadząc do śmiertelnych efektów, atakując serce, płuca i inne organy.
- Oddychanie powietrzem, w którym stężenie pyłu PM 2,5 jest przekroczone, skraca życie o ponad 2 lata (wg badań naukowców z Energy Policy Institute na Uniwersytecie w Chicago) – jest bardziej szkodliwe niż palenie, używanie alkoholu, zakażenie wirusem HIV.

## Jakie są skutki zanieczyszczenia powietrza?



### zdrowotne:

- zanieczyszczenie powietrza wywołuje krótkotrwałe ostre objawy chorobowe, ale również choroby przewlekłe, często nieuleczalne, bezpośrednio zagrażające życiu lub skracające jego długość



### przyroda:

- choroby zwierząt i roślin
- zmniejszenie różnorodności biologicznej



### atmosfera i klimat:

- zmiany klimatyczne
- kwaśne deszcze
- dziura ozonowa
- efekt cieplarniany
- smog



### rolnictwo:

- zmniejszenie i straty plonów
- zakwaszenie gleb
- choroby roślin



### gospodarka:

- koszty opieki zdrowotnej
- zmniejszona produktywność pracowników
- zniszczenie infrastruktury

## Alarmujące dane

- Co roku z uwagi na zły stan powietrza na Mazowszu umiera kilka tysięcy osób.
- Ponad pół miliona wizyt u specjalistów, 12 tys. nowych przypadków hospitalizacji, 14 mln utraconych dni pracy – to tylko niektóre konsekwencje chorób wywołanych przez smog!
- Łączna wartość kosztów zdrowotnych dla Mazowsza już w 2020 r. została oszacowana na aż 35 mld zł\*

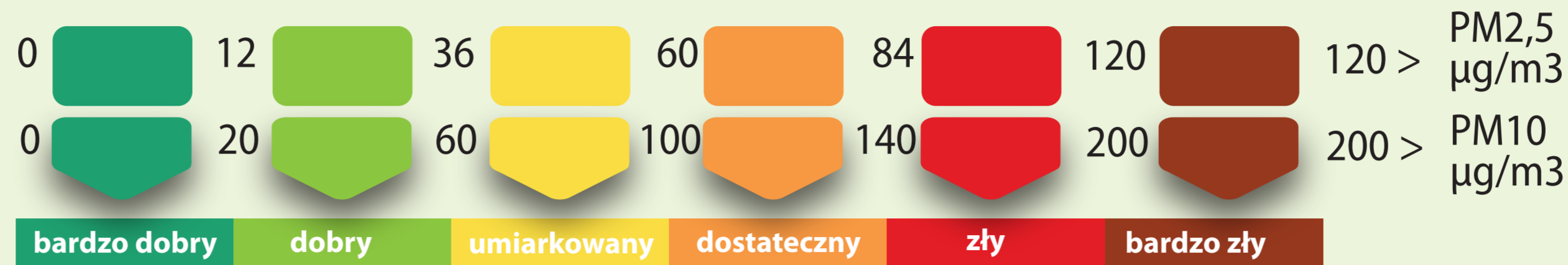
\* Dane prezentowane podczas Kongresu Czyste Powietrze w Warszawie, w marcu 2023 r.



## Smog

to nienaturalne zjawisko atmosferyczne spowodowane nadmiernym zanieczyszczeniem powietrza, powstające przy bezwietrznej pogodzie i dużej wilgotności. Jego powstawaniu sprzyja ukształtowanie powierzchni (doliny) i zwarta zabudowa. Powietrze jest wtedy zamglone i miewa nieprzyjemny zapach. Szczególnie źle smog znoszą dzieci, alergicy i ludzie z chorobami układu oddechowego. Główną przyczyną smogu jest niska emisja

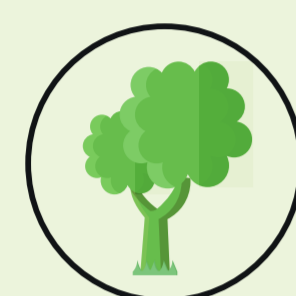
# MAZOWSZE BEZ SMOGU ŻYJMY ZDROWO



Pamiętaj, że  
stan powietrza jest  
MONITOROWANY

MASZ WPŁYW  
na jakość powietrza

Indeks jakości  
powietrza



**zielen miejska:**

- nasadzenia drzew i krzewów
- kwietne łąki
- ograniczenie koszenia trawników



**korytarze powietrzne:**

- właściwe planowanie i gospodarowanie przestrzenią miejską z zachowaniem pasów wolnych od zabudowy



**informacja, edukacja i prawo:**

- kampanie informacyjne
- programy edukacyjne
- budżety partycypacyjne
- prawo ekologiczne
- dotacje i zachęty do stosowania nowych technologii i surowców
- wspieranie eco-inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych



**komunikacja alternatywna:**

- ścieżki rowerowe
- rowery miejskie
- stojaki na rowery



**komunikacja:**

- sprawne pojazdy komunikacji miejskiej z napędem solarnym i hybrydowym
- buspasy, elektryczny transport szynowy
- zakaz wjazdu osobowych samochodów benzynowych do miast
- strefy płatnego parkowania
- parkingi na obrzeżach miast



**dom:**

- ogrzewanie nowej generacji
- instalacja centralnego ogrzewania
- ogrzewanie gazowe
- ocieplenie i izolacja domu
- budowa zielonych dachów



**ogrzewanie:**

- systemowe, gazowe, elektryczne
- niepalenie śmieciami i odpadami



**źródła energii odnawialnej:**

- baterie słoneczne (solary)
- pompy ciepła



**rośliny:**

- pielęgnacja roślin
- sadzenie roślin wokół domu
- uprawa roślin w domu



**energia elektryczna:**

- oszczędzanie energii elektrycznej
- wyłączenie zbędnego oświetlenia i nieużywanych urządzeń



**dojazdy do pracy czy szkoły:**

- dojsie pieszo
- rowerem
- komunikacją zbiorową (autobus)



**samochód:**

- ograniczenie jazdy samochodem
- jazda samochodem w kilka osób
- sprawne katalizatory, regularne przeglądy
- napęd hybrydowy / elektryczny



**odpady:**

- niepalenie odpadów
- sortowanie i oddawanie odpadów



Mazowsze



- sprawdzaj stan powietrza,
- dostosuj swoje zachowanie do panujących warunków

Mazowsze – w stronę  
EKO REGIONU

ZAANGAŻUJ się  
w działania na rzecz  
ochrony środowiska

**Uchwała antysmogowa Mazowsza**

**WAŻNE DATY – obowiązek wymiany „kopciuchów” na piece nowej generacji**



od **01.10.2023**

całkowity zakaz palenia węglem kamiennym oraz paliwami stałymi produkowanymi z wykorzystaniem węgla kamiennego na terenie m.st. Warszawy

od **01.01.2028**

całkowity zakaz palenia węglem kamiennym oraz paliwami stałymi produkowanymi z wykorzystaniem węgla kamiennego na terenie powiatów: grodzickiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego